

Yeni küresel düzenin iki gücü: HİNDİSTAN VE TÜRKİYE

Yeni bir dönüşüm sürecindeki dünya ekonomisinde gelişmiş ülkeler dışındaki cari fazla veren bölgeler küresel mali piyasaların önemli oyuncularına haline geldiler. Bu sürecin başrol aktörleri arasında sayılan Hindistan'ın Türkiye ile ilişkilerindeki gelişmeler ekonomimiz açısından büyük önem taşıyor.

Küresel ekonomik ve mali düzen içerisinde yükselen piyasaların ağırlığı hızla artarken, gelişmiş ülkeler dışındaki cari fazla veren ekonomiler küresel mali piyasaların önemli oyuncularına haline geldiler ve gelişmiş ülkelere sermaye akışı sağlamaya başladılar. Yaşanan son mali kriz bu küresel değişimin ne aşamaya geldiğini daha somut olarak görmemizi sağladı. Geçenlerde İstanbul'da toplanan Dünya Ekonomik Forumu toplantılarında bir Arap katılımcının "ABD artık bir yükselen piyasa ekonomisidir" demesi bu değişimin kimler tarafından nasıl algılandığını bizlere en iyi şekilde açıklar. Artık siyasi meseleler Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeleri arasındaki uzlaşma ile çözülemiyor. Küresel düzende yeni siyasi ve ekonomik güçler belirirken insanlığın karşı karşıya olduğu küresel krizler ve sorunların çözümü için daha geniş katılımlı forumlar ve karar mekanizmaları oluşturulması gerekiyor. Küresel karar alma mekanizmaları yeni küresel gerçeklerle uyum sağlamadığı ya da uyum sağlamadığı zaman ise sorunlara hızlı çözümler bulunamıyor.

KÜRESEL EKONOMİDE ASYA-PASİFİK DÖNEMİ

Bu yeni düzende başta Çin ve Hindistan olmak üzere Asya-Pasifik ekonomilerinin ağırlığı hızla artıyor. 3 milyar aşan tüketici ile büyük bir pazar olan Asya-Pasifik bölgesi yaklaşık 7 trilyonluk dış ticareti ile dünya ekonomisindeki payını hızla artırıyor. Dünyanın en yoğun 25 konteyner limanının 18'inin Asya ülkelerinde olması, küresel ticaretin yaşadığı bu dönüşümün en önemli göstergesidir.

Yükselen piyasaların Çin'den sonra ikinci büyük ekonomisi olan Hindistan, 1991 yılından sonra başlattığı ekonomik reform süreciyle dünya ekonomik ve siyasi sistemi içinde profilini hızla yükseltiyor.

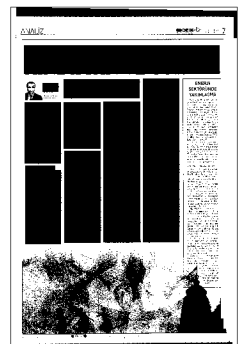
16., 17. ve 18. yüzyıllarda Çin ile birlikte dünyanın en büyük iki ekonomisinden birisi olan Hindistan, 21. yüzyılda 1 milyarın üzerinde nüfusu, çok dinli ve dilli sağlam demokratik yapısı, nükleer gücü ve uzay teknolojisi ile yeniden yükselişe geçti. Bunun içindir ki önümüzdeki dönemde küresel ekonominin hızla yükselen ekonomileri olan BRIC ülkelerinden birisi olarak tanımlanıyor. Halen satın alma gücü paritesine göre hesaplandığında dünyanın 4. büyük ekonomisi olan Hindistan, yapılan uzun vadeli projeksiyonlara göre 2050 yılında dünyanın 3. büyük ekonomik gücü

olacak. Beyrut Limanı'nda demirlemiş Hindistan donanması veya aydan fotoğraf gönderen Hint uzay aracı insanlar için şaşırtıcı manzaralar değil.

2001 yılında 1 milyar olan Hindistan nüfusunun 2025 yılında 1,4 milyara ulaşacağı tahmin ediliyor. Şehirleşme oranı halen çok düşük olan Hindistan'da nüfusun yüzde 60'ı, nüfusun 5 binin altında olan köylerde yaşıyor. Nüfusunun yüzde 52'sinin 25 yaş altında olması ve yaş ortalamasının 2025 yılına kadar 30 civarında olacağını öngörülmesi Hindistan'a ekonomik büyüme için büyük avantaj sağlıyor. Pazarlama stratejileri açısından önemli bir veri olarak nüfusu bir milyonu geçen şehir sayısına bakıldığında ise Hindistan'da halen nüfusu 1 milyon üzerinde 35 şehir olduğu görülüyor. Bu rakamın 2025 yılında 70'e çıkması bekleniyor.

1991'E KADAR PLANLI EKONOMİ

Hindistan bağımsızlığını kazandığı 1947'den 1991 yılına kadar planlı ekonomi modelini takip etti. İthal ikamecilik, planlı sanayileşme, iş gücü piyasasına ve mali piyasalara devlet müdahalesi, büyük kamu sektörü ve merkezi planlamanın hakim olduğu bu dönemde Hindistan, küresel ekonominin ortalama değerlerinin altında bir büyüme performansı sergiledi. 1991 yılında dışa açılarak, küresel ekonomik sisteme entegre olmaya başlayan Hindistan hızlı bir büyüme performansı yakaladı ve sadece **son 5 senede ortalama yüzde 8,56 büyüdü.** Bu ekonomik performansın neticesinde

yoksulluk göreceli olarak azalırken yoksulluk sınırının altındaki insan sayısı yüzde 25'lere kadar düştü. Öte yandan Hindistan'da 53 tane dolar milyarderi, 60 binden fazla dolar milyoneri ve tüketime açık, 350 milyonluk bir orta sınıf bulunuyor.

Hindistan'ın sahip olduğu istikrar ve yatırım ortamı yabancı yatırımcıyı cezbediğinden yabancı yatırımlar hızla artıyor. 1991-2006 arasında Hindistan'da toplam 63,72 milyar dolarlık yabancı yatırım gerçekleşti.

Hindistan'ın sahip olduğu istikrar ve yatırım ortamı yabancı yatırımcıyı cezbediğinden yabancı yatırımlar hızla artıyor. 1991-2006 arasında Hindistan'da toplam 63,72 milyar dolarlık yabancı yatırım gerçekleşti. Boston Consulting Group tarafından yayınlanan The 2008 Global Challengers List'te en çok şirkete sahip olan ikinci ülke (20 şirket) olan Hindistan'ın Forbes 2000 listesinde 48 şirketi bulunuyor. Ayrıca Hindistan dünya'nın en büyük 250 enerji şirketinin 7'sine sahip. Sadece yabancı yatırımcı çekmekle kalmayan Hindistan aynı zamanda önemli bir dış yatırımcı haline geldi. Özellikle TATA ve Mittal gibi küresel Hintli şirketler, uluslararası şirket satın alma ve birleşmelerin önemli bir oyuncusu oldular. Fen ve matematik alanında sahip olduğu vasıflı insan gücü, İngilizce'nin yaygın olarak kullanılıyor olması ve makroekonomik istikrar gibi avantajlarını en iyi şekilde kullanan Hindistan, bilişim sektöründe önemli bir başarı elde etti. Hindistan 2010'da 60 milyar dolar bilgi teknolojisi ihracatı yapmayı hedefliyor.

Hindistan, küreselleşen ve değeri 1 trilyon doları aşan Ar-Ge ve inovasyon süreçlerinden en iyi yararlanan ülkelerden birisidir. Hindistan'da birçok küresel şirketin inovasyon merkezi bulunuyor ve ülke milli gelirinin yüzde 1'ini araştırma ve geliştirmeye ayırıyor. Bu hızlı ekonomik büyümeyle paralel olarak enerji tüketimi hızla artan Hindistan halen dünyada en çok petrol tüketen 4. ülke konumunda. Türkiye gibi enerjide dışa bağımlı olan Hindistan, bu bağımlılığı azaltmak için çeşitli projeleri hayat geçirmeye çalışıyor. Hızla artan nüfus ve büyüyen ekonomi, Hindistan'ı ülke altyapısını modernize etmeye ve geliştirmeye zorluyor. Bunun için önümüzdeki 5 yılda demiryollarına 60 milyar dolar harcanması planlanıyor. Limanların maliyet verimliliği

çok düşük. Hindistan'ın mevcut altyapısını ekonomik gelişmeye cevap verebilir hale getirmek için 2012'ye kadar 450 milyar dolar altyapı yatırımı yapması planlanıyor.

DOYUMA ULAŞMAMIŞ BİR PAZAR

350 milyonluk orta sınıfıyla, doyuma ulaşmamış bir pazar olan Hindistan'da halen her 1000 kişiye sadece 104 televizyon, 39 motosiklet, 10 binek otomobil ve 6 internet bağlantısı düşüyor. 12 milyon mağaza bulunan Hindistan'da modern perakendecilik zincirleri toplam satışların sadece yüzde 2'sini yapıyor. Bu oranın ABD'de yüzde 65, Çin'de 10, Tayland'da ve Türkiye'de ise yüzde 40 olduğu dikkate alındığında, bu alanda Hindistan'da büyük bir potansiyel bulunduğu görülür. McKinsey Danışmanlık tarafından yapılan başka bir çalışmaya göre ise Hindistan tüketim piyasasının 2025 yılında Almanya'yı geçmesi öngörülüyor. Türkiye, Asya'nın ikinci büyük ülkesi Hindistan ile, Soğuk Savaş zamanında istenilen ölçüde yakın siyasi ve ekonomik ilişkiler kuramamıştı. Ancak Soğuk Savaşın bitmesiyle iki ülkenin de dış politika oryantasyonunun değişmesi, Türkiye ve Hindistan'ın ikili ilişkilerinin gelişmesini beraberinde getirdi. Türkiye, Soğuk Savaş zamanındaki eski

kırılgan ve edilgen havasını terk edip yeni atılımlarla çok boyutlu bir dış politika takip etmeye başladı. Dünyanın en büyük 10 ekonomisi içine girip küresel bir güç olmayı hedef benimsemiş olan Türkiye, tüm ekonomik bloklar ile ekonomik etkileşimini güçlendirme çabası içine girdi.

Bu gelişmeler ışığında Türkiye Orta Asya ülkelerine yakın, Hint Okyanusu ulaşım yolları üzerinde stratejik konuma sahip, nükleer teknoloji, uzay ve bilişim teknolojilerinde önemli bir güç olan Hindistan'ı, Asya-Pasifik bölgesindeki önemli ortaklarından biri olarak görmeye başladı. Artık, Hindistan Ulusal Güvenlik Danışmanı Mayankote Kelath Narayanan ile ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı Stephen Hadley'i aynı gün Ankara'da görmek mümkün.

1995 yılında 265 milyon dolar olan Türkiye Hindistan ticaret hacmi 2007'de 2.6

milyar dolara yükseldi. THY Delhi ve Bombay'a düzenli sefer yaparken, Türkiye'ye gelen Hintli turist sayısı 45 bine çıktı.

Hazine Müsteşarlığı verilerine göre Türkiye'de 72 tane Hindistan menşeli şirket faaliyet gösterirken, iletişim şirketi Hintli Dhanus, Hindistan'ın önde gelen altyapı, inşaat ve enerji şirketlerini bünyesinde barındıran GMR Grup, Indian Oil Corporation Mittal, dünyanın 5. büyük ince polyester film üreticisi Hintli Polyplex, Tata, TAFE Türkiye'de stratejik yatırımlar yaptılar.

Başbakanlık Yatırım Teşvik ve Destek Ajansı Hindistan'da temsilci bulundururken Türk şirketlerinin de Hindistan'a olan ilgisi arttı. Yakın zamanda Çelebi Hava Servisi Bombay Havalimanı yer hizmetleri ihalesini kazandı. TAV da daha önce Delhi Havaalanı ihalesine girmişti. Limak daha önce Hindistan'da bir otoyol projesi tamamladı. Farplas, Söktaş Tekstil, Karel Elektronik, Atasay, Kordsa ve Temsa Hindistan'da yatırım yapmayı planlıyor.

Tüm bu gelişmelere rağmen, dünya ticaret hacminin 14 trilyon dolar, iki ülkenin toplam dış ticaret hacminin 800 milyar dolar olduğu göz önüne alınca, karşılıklı ticaretin yıllık 2.6 milyar dolarda kalmış olmasının ikili ekonomik ilişkilerin yeterince gelişmediğine işaret ettiği görülüyor.

350 milyonluk orta sınıfı ile Türk malları için bir ihracat pazarı, artan dış yatırımları ile bir yatırım kaynağı, aynı zamanda kıta ekonomisi büyüklüğü ile bir yatırım destinasyonu olarak görmekte yarar var.

İki ülke özel sektör kuruluşları arasında işbirliğini kurumsallaştırmak için iki önemli kurum var. Bunlardan ilki Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) bünyesinden faaliyet gösteren Türk-Hint İş Konseyi, diğeri ise 2008 Şubat ayında Dışişleri Bakanı Ali Babacan'ın Hindistan ziyaretinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Hindistan Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu (FICCI) arasında kurulan "Türk-Hint İşbirliği Platformu" dur.

**MUSTAFA
OĞUZ**